

BOUWEN AAN EEN PASTORAAL MET EN VOOR JONGEREN

Het synodaal proces van de Wereldkerk en van de Kerk in het bisdom Brugge

NATHALIE VERSTRAETE, BISSCHOPPELIJK GEDELEGEERDE VOOR JONGEREN-, GEZINS- EN ROEPINGENPASTORAAL

De publicatie van de exhortatie 'Christus Vivit' (maart 2019) en de post-synodale bijeenkomst van jongeren in Rome (juni 2019) zette een punt achter het synodaal proces over jongerenpastoraal. Maar eigenlijk begint het echte werk nu pas. We worden uitgenodigd om in de lokale geloofsgemeenschappen concreet aan de slag te gaan met de nieuwe inzichten en te tonen dat jongeren het NU van de Kerk vormen. We schetsen hoe we er in ons bisdom werk van zullen maken.

Synode is het Grieks voor 'samen op weg gaan'. De synodale weg die de Kerk de voorbije maanden heeft afgelegd, bracht een belangrijke verandering met zich mee op vlak van jongerenpastoraal. Hoewel in het voorbereidingsdocument voor de jongerensynode (januari 2017) meerdere keren weerklonk hoezeer jongeren de capaciteit hebben om de Kerk te vernieuwen en initiatief te nemen, was er toch nog een grote kloof tussen 'wij, de Kerk' en 'zij, de jongeren'. In het werkdokument voor de jongerensynode (mei 2018) bleef die kloof bestaan, maar toch merkte je al een verandering in de manier waarop over jongeren werd gesproken. Af en toe – als per toeval – werden de jongeren uit de presynode geciteerd en weerklonk dus ook hun stem.

De omkering kwam er pas echt in het slotdocument van de synode (oktober 2018). De synodevaders waren tot het inzicht gekomen dat de jongeren be-

langrijke actoren in onze kerk zijn en bijgevolg spraken ze niet meer over een pastoraal voor jongeren, maar over een pastoraal met jongeren. Een sleutel voor deze verandering was de manier waarop de synodevaders te werk gingen. Na 3 interventies van synodevaders was er 3 minuten stilte. Nieuw was dat ook jongeren aan het woord kwamen. Het is duidelijk: een synodale Kerk is een Kerk die luistert, bewust dat luisteren meer is dan horen. Tijdens de synode werkte het woord van jongeren dus als een katalysator en de Geest stuwde ieder in de goede richting vooruit.

Christus vivit - Christus leeft

Geïnspireerd op de rijke reflecties en uitwisselingen van de bisschoppensynode, schreef paus Franciscus een brief aan de jongeren en aan heel het volk van God. We moeten beseffen dat dit een brief is voor alle (jonge) christe-

nen in de wereld, gesitueerd in diverse contexten en culturen. Concrete werkpunten aanreiken die voor iedereen toepasbaar zijn, is een bijna onmogelijke opdracht, al benoemt de paus in het zevende hoofdstuk toch een aantal aandachtspunten.

Mooi en sterk is het vierde hoofdstuk, meer spiritueel van aard, waarin de paus drie grote waarheden benoemt die we aan jongeren moeten vertellen: God is liefde, Christus redt je en Hij leeft! Maar het belangrijkste is dat de grote verandering die zich tijdens de synode voltrok, de paus niet is ontgaan. Telkens opnieuw benadrukt hij het belang om luisterend aanwezig te zijn, met open deuren en een open hart, met aandachtige en concrete belangstelling. Kortom, hij nodigt met aandring uit om een synodale kerk te worden, om jongeren zelf dragers van de jongerenpastoraal te laten zijn.

Een synodaal proces in ons bisdom

In bisdom Brugge willen we werk maken van de uitnodiging van de paus en die luisterende houding concreet gestalte geven. Daarom zetten we een synodaal proces op touw dat loopt van oktober 2019 tot oktober 2020. Het uiteindelijke doel is om de beleidsprioriteit uit de beleidsbrief van de bisschop 'investeren in jongerenpastoraal' te concretiseren. Voorafgaand willen we grondig luisteren naar jongeren en hun begeleiders. Vanaf oktober 2019 zullen we ontmoetingsmomenten organiseren met zoveel mogelijk partners die in de jongerenpastoraal actief zijn.

We hebben hiervoor 5 pistes uitgestippeld: tijdens 7 theologisch-pastorale studiedagen willen we luisteren naar de vrijgestelden van parochies en hen uitnodigen om ter plekke met jongeren in gesprek te gaan. Een tweede belangrijke groep is het onderwijs. Scholen zullen aangemoedigd worden om met leerlingen te dialogeren en om daarna een delegatie af te vaardigen naar het 'Festival van de hoop', een ontmoetingsmoment waarop leerlingen kun-

nen vertolken wat er onder hen leeft. Ook de jongeren uit jeugdbewegingen krijgen de kans om hun stem te laten weerklinken. Net zoals in het onderwijs zal ook in deze groepen een bevraging gebeuren en zal alles samengebracht worden in een open beraad. Vervolgens zullen we luisteren naar jongeren en begeleiders van de jongerengroepen die aangesloten zijn bij IJD, jongerenpastoraal Vlaanderen. In een laatste traject luisteren we ook naar de jongeren en hun begeleiders van alle andere jongerenbewegingen.

Op het einde van het traject – we hopen in oktober 2020 – zullen we een groot ontmoetingsmoment organiseren,

een synode, met een afvaardiging van alle partners die we in de diverse trajecten hebben ontmoet. We hopen heel veel input te krijgen, van veel jongeren te horen wat ze van onze Kerk verwachten, wat we voor hen kunnen betekenen en welke opties ze de Kerk graag zien nemen de komende jaren. Op al hun vragen zullen we wellicht geen antwoord kunnen geven, maar we garanderen wel om zoveel als mogelijk naar hen terug te koppelen en de keuze van concrete beleidslijnen te laten bepalen door de inbreng van de jongeren. Het is pas dan dat we een synodale Kerk zijn en bouwen aan een pastoraal met jongeren. Laten we er samen werk van maken!

“Als Kerk liefdevol aanwezig zijn op plekken waar jongeren komen.”

Met 200 jongeren uit een 100-tal landen verbleef ik van 18 tot 22 juni 2019 in Rome voor een Internationaal Jongerenforum waar we ons de vraag stelden hoe we *Christus Vivit* concreet kunnen maken. Het was fantastisch om ideeën uit te wisselen met jonge christenen uit de hele wereld. 's Ochtends ontbeet ik met jongeren uit de VS, Canada, Engeland,... 's Middags werd ik vergezeld door een gezellige bende latino's. Tussendoor was ik vaak in gesprek met mijn Waalse collega. En ik deelde een kamer met de lieve Carolina uit Uruguay. Door samen na te denken over *Christus Vivit* werd het vuur echt aangewakkerd om met de exhortatie aan de slag te gaan.

Het is natuurlijk moeilijk om met zoveel jongeren na te denken over concrete stappen. Onze leefwerelden en uitdagingen zijn zo verschillend, maar allen beseften we dat we een verantwoordelijkheid hebben binnen de Kerk én binnen de samenleving. De centrale vraag daarbij was niet: "Wie ben ik?", maar "Voor wie ben ik hier?"

Na 5 dagen van intens overleg kwam het moment om terug te keren naar onze eigen lokale realiteit. In Vlaanderen meent 95% van de jongeren tussen 18 en 35 jaar dat ze gelukkig kunnen zijn zonder geloofsovertuiging. De hamvraag is dus hoe we jongeren kunnen vertellen waarom het voor ons zo waardevol is dat Christus leeft. Een eenduidig antwoord is er natuurlijk niet. De maatschappelijke positie van de Kerk is immers veranderd, maar de Kerk zál zijn. Wachten tot jongeren naar de kerk komen, is een foute houding. We moeten het omgekeerde doen: als Kerk liefdevol aanwezig zijn op plekken waar jongeren komen. Paus Franciscus sloeg de nagel op de kop toen hij zei: "Een goede herder ruikt naar zijn kudde."

Sien Callebaut, communicatiemedewerker IJD Vlaanderen

Bekijk de highlights van de jongerensynode:

